

Francija. — V nedeljo je bil pokopan romanopisec Zola. Mislilo se je, da pride do velikanskih demonstracij če ne še do kaj hujšega, a ta strah se ni izpolnil. Pogreb se je izvršil v miru. Vlada je s tem utekla veliki nevarnosti.

Obrtnija.

Sol v Rusiji.

Solna produkcija Rusije je znašala in sicer leta 1896: 82,188.000 pudov, l. 1897: 95,354.000 pudov, l. 1898: 91,917.000 pudov in l. 1899: 101,347.000 pudov. Mej državami, pridelujočimi sol, je Rusija na tretjem mestu, kajti bila je leta 1899 prekošana le po Združenih državah Severne Amerike in Velike Britanije za okroglo 131 in 161 milijonov pudov. Na četrtem mestu je Nemčija z 92 milijonov in Francija s 60 milijonov pudov solnega pridelka.

Blizu polovica solnega pridelka Rusije pripade na južni del iste, kjer se je razvila uprav živahno solna industrija.

Nahaja se sol (seveda rudniška ali mineralna sol) v ogromnih in bogatih rudnikih v Bahmutu, v okraju, ležečem v jekaterinoslavski guberniji.

Te ogromne zaklade soli posedujejo in izkoriščajo štiri velike družbe in sicer:

1. Jedna francoska družba, katera se bavi z izkoriščanjem solnih in premogovih zakladov v južni Rusiji. Ta družba pridelala na leto 13 do 14 milijonov pudov soli. Poseduje ta družba dvoje solnokopov. Jednega v Brijančevsku in drugega v Kartainovsku. Prvi producira 6—7 milijonov pudov na leto, njegove jame so globoke 100—200 metrov, razpolaga v sedmero parnih strojev do 300 konjskih močij in ima 406 delavnih močij.

Drugi pridelala tudi toliko soli, ima pa le 200 do 300 delavcev, 4 parne stroje s skupno močjo 440 konj.

2. Jedna nizozemska družba, ki poseduje več manjših solnokopov v južni Rusiji in ki pridelala 4 do 5 milijonov soli na leto. Ista ima 170 delavcev in 3 parne stroje s skupno 240 konjskimi močmi.

3. Jedna „Južnoruska rudokopna družba Semenovsko-Ivanovsk“ za pridobivanje soli in alabastra. Ista ima svoja zemljišča. Soli pridelala 1—2 milijona pudov na leto in ima 100—120 delavcev ter 5 parnih strojev.

4. Jedna južnoruska družba, ki pridelala 2—3 milijone pudov soli na leto, ima 100 delavcev s skupno 165 konj moči.

Morska sol pridelava se v Donskem ozemlju nahajajočih se gubernijah Besarabije, Kerzona in Tavrija iz tamošnjih slanih jezer. Zlasti poslednje imenovana gubernija pridelala ogromno soli in sicer do 31,581.000 pudov na leto. Gubernija kerzoneška pridelala povprečno 4 milijone pudov na leto.

Mej drugimi, sol pridelujočimi deželami Rusije je še imenovati Astrahan (vzhodna Rusija). Ondi se pridelala povprečno 16—18 milijonov pudov soli na leto.

Umetno se prideluje sol v okraju Slavijansk (karkovska gubernija) in v Bahmutu (gubernija Jekaterinoslav). V Slavijanskem pridelavajo na ta način sol v 18 solarnah in znaša pridelek 3,454.750 pudov. Tukaj dela 268 delavcev s 6 parnimi stroji po 58 konj močij, 43 pečij, v katerih se pokuri 1,631.877 pudov premoga na leto in 1103 kubičnih metrov drv. Solni odstotek je 22—23. Cena soli v solarnah je 9 do 10 kopejk za pud.

V Jekaterinoslavski guberniji sta dve solarni, ki pridelata 1,291.850 pudov soli.

Največje solarne (t. j. podjetja za pridelovanje soli iz slane vode) se pač ne nahajajo v južni Rusiji, marveč v vshodni in sicer v permski guberniji; tu pridelajo na dan 18—20 pudov soli.

Razvoj solne industrije v južni Rusiji, katera se najbolj pojavlja v donežkem ozemlju, je najbolj razviden iz sledečih števil:

Pridelalo se je pudov soli:

Leta	Morske soli	Rudne soli
1896	23,146.087	17,557.887
1897	22,887.168	18,886.150
1898	19,918.994	21,366.665
1899	21,269.088	23,313.110
1900	36,160.834	22,610.065
Kuhane soli		Skupaj
	4,465.666	45,169.640
	4,833.210	46,546.528
	5,145.655	46,431.324
	4,482.540	49,064.728
	4,746.600	63,517.001

Iz tega poročila je torej razvidno, koliko bogastva se nahaja v ruskih zemljah tudi v tej mineralni panogi.

Ali žal, da je tudi tega bogastva le mali del v ruskih narodnih rokah. Dejstvo se kaže tudi v tem, da je ruski finančni minister Witte, pač izboren pospeševalec narodnega bogastva, ali še večji podpiratelj — tujega kapitala, ki pa donaja ruskemu narodu le malo koristi.

Kmetijstvo.

Nekatere davčne olajšave.

Mnogokrat se naši ljudje ne brigajo dovolj za one male drobtinice, ki jim jih tu in tam vender-le vrže vlada za tolažbo. Nekaterikrat je temu vzrok to, da ne vedo ljudje za take postavne določbe; mnogokrat pa je tudi kriva nebrižnost. Zato hočemo danes posestnike opomniti na nekatere davčne olajšave, da se jih ob potrebi poslužijo.

Prva olajšava je za vinogradnike in obstoji šele od 4. aprila. Po tej postavi so vsi na novo z ameriškimi trtami zasajeni vinogradi 10 let prosti vsakega davka. Če pa se nasad ni sponesel — in to je zdaj novo — podaljša se ta davek prosti rok zopet za nadaljnjih pet let. Novo zasajen vinograd si torej lahko ohraniš davka prostega celih 15 let. Te olajšave se lahko dobe in se morajo dovoliti. Ako bi kje ne šlo vse gladko, naj se ljudje obrnejo do državnega poslanca, kateremu naj jasno in natančno celo stvar razlože.

Olajšave so prišle sedaj tudi pri odpisu davka vsled vremenskih nezgod.

Po dosedanjem zakonu z dne 12. junija l. 1896. so se davki od zemljišč odpisali le tedaj, ako je toča, ogenj, miš ali trtna uš pokončala najmanj četrti del čistega dohodka na parceli, ki je obsegala 4 hektare, ali pa, če se je pokončalo pridelkov najmanj na enem hektaru. Druge izredne nesreče: kakor suša, moča, mraz niso imele teh prednosti.

Po novi postavi pa, ki se je sprejela v državnem zboru, daje vsaka škoda, naj je provzročena po katerikoli nesreči, pravico do odpisa davkov, ako je uničena najmanj četrtina pridelkov.

Posestniki morejo torej zahtevati odpis davka tudi, ako so drugi izredni dogodki uničili pridelke, na pr. izvenredna suša ali moča, mraz, slana, črv, rja, sapa itd.

Škoda se ceni tudi na parcelah, ki še niso bile obdelane, a so bile tako poškodovane, da je nova setev nemogoča.

Odpis davka se more zahtevati, ako povodenj, ogenj ali druge nezgode uničijo že spravljene pridelke. To velja tudi, ako na pr. povodenj uniči ali odnese že pokošeno senco na travniku.

Ako je mogoča dvojna setev, uračuni se na poškodovani parceli prva žetev ali košnja z dvema tretjinama, druga pa z eno tretjino.

Ako je četrtina do polovice pridelkov uničena, odpiše se 25 odstotkov letnega davka, ako sta uničeni dve tretjini pridelkov, odpiše se polovica davkov, ako so uničene tri četrtine, odpiše se 75 odstotkov, ako je uničen ves pridelek, odpiše se ves davek. Ako pa je parcela uničena za več nego eno leto, mora se davek v istem razmerju odpisati za isto dobo.

Ako je v gozdu ogenj na katastralni parceli uničil četrti del dreves, na parcelah nad 20 hektarjev pa najmanj 5 hektarjev, more se zahtevati odpis davka. Novi zakon dovoljuje odpis davka tudi tedaj, ako žuželke uničijo večje kose gozda.

Škoda se mora v osmih dneh ustno ali pismeno naznaniti okrajnemu glavarstvu, davčni administraciji ali krajevni davčni komisiji. Škodo naznani lastnik ali najemnik sam ali več skupaj. V izrednih slučajih more županstvo samo naznaniti poškodbo pri naj bližji davkariji.

Davčna oblast določi komisijo, da škodo ceni na lici mesta, kakor je bila doslej navada. Poškodovanec se more pritožiti, ako mu je komisija cenila škodo prenizko.

Ako pride nezgoda tik pred žetvijo, trgatvijo ali košnjo, ko je treba pospraviti ostale pridelke, je župan sam dolžan z dvema odbornikoma in dvema posestnikoma iz sosednih občin škodo ceniti.

Zaupniki ne dobe nobene odškodnine, zastopnike finančne oblasti plača država.

To so bistvene določbe novega zakona, katere naj dobro proučijo naši posestniki, posebno pa gg. župani, da se jih poslužijo, ako pride nesreča.

***** ***** Poučni in zabavni del. ***** *****

Ta bode pravi.

(Spisala Anica).

Ob oknu je slonel Guido Kuronski in zrl v jasno nebo. Bledi mesec obseval je krasni vrt, obseval belo vilo, obseval njegov bledi obraz. Rožni vonj duhtel mu je nasproti, lahen veter gibal je veje cvetočega drevja. Potegnil je Guido z roko čez čelo, in „Kranjice so košate“, zamrmral. „Kljub temu pa bode Eva moja“, nadaljeval je v svojem govoru, „kljub temu bodeš moja, ti prevzetenica ti krasna!“ Stegnil je belo desnico in zaprl okno, hodil še nekaj časa po sobi gori in doli, potem pa legel v posteljo in pihnil luč. Kmalu objel ga je tudi Morfej s svojo čarobno omotnostjo in ga zazibal v sladki sen.

* * *

Guida Kuronskega obsula je naravo z vso radodarnostjo. Lepo zunanost, v prvem oziru bogastva položila mu je v zibel. Ljubeznjivost v konverzaciji, zlasti pa z ženskim, storila ga je po vsem priljubljenega. To pa ga je s časom popolnoma popačilo. Postal je brezobziren, brezčuten in polagoma prišel do ideje, da je svet ustvarjen le za njega, da živi in deluje vse le njemu na ljubo. Brezobzirno, brezčutno, ravnal je tudi z ženskimi srci. Utrgal je cvetko za cvetko zato, da jo je potem, ko se je je naveličal, vrgel zopet proč.

„Saj pa so tudi tako neumne te goske“, bahal se je včasih, da le mignem, in že frčijo vse k meni.

A staknil jo je naposled vender, ki ni bila jednaka s svojimi vrsticami. Kakor že rečeno, bil je Guido silno bogat. Imel je mnogo posestev na Hrvaškem, mnogo na Štajerskem in nekaj tudi na Kranjskem.

* * *

V lepi V—ski dolini se je bliščalo za grozdnim trsjem, na malem holmcu, belo poslopje. Bršljan vil se je po zidu in radovedno kukal pri odprtih oknih